

ILLUSTRISSIMO
HEROI
GULIELMO A NASSAU
PRINCIPI AURANTIO,
COMITI BURANO, &c.
Jodocus Lommius Buranus.

S. D.

Uos anno superiore de
Sanitate tuenda Commen-
tarios tibi, clementissime
Princeps, manu scriptos di-
caveram, eos jam typis excusos sub
auspicio nominis tui emisi. Videretur
profectò seriùs id à me factum, quàm
aut tuæ expectationis, aut meæ pro-
missionis ratio ferat, nisi hoc opus
semel remissum, & interjectis dein

* 2

EPISTOLA

aliquot mensibus secundò veluti ad Momi lucernam (ut sic dixerim) inspectam judicassem parum bene maturuisse. In ejus itaque eliminationis curam more æmuli lectoris pertinaciùs intento , labor mihi per singulas partes crevit , comperique id minimè vanum esse quod apud Platonem legitur , *δευτέραν ἀμεινίονον*. At dissolvi me tandem hinc , idemque opus etfi non usquequaque perpolitum , multis tamen in locis castigatius feci. Quod quidem nunc feliciter natum credam , si ut semel fortunatum , tuæ cum placeret Celsitudini , fuit , ita eam in hac nova luce promeretur vivacitatem , qua sæpè caruisse maximorum etiam virorum monumenta fatali quadam temporum malignitate deprehensum est. Idque vel noster hic abundè docet AUR. CORNEL. CELSUS tanta sæculorum penè omnium exercitus injuria , ut paucis lectus , vix ullis intellectus , plerisque omnibus ne Medicus quidem habitus sit , vir alioqui (quod confidenter dicam) eminentissimus , non

NUNCUPATORIA.

solum in medendi scientia, sed in iis etiam studiis quæ nomen sibi ab humanitate vendicant. Cui rei fidem propositum facit opus, breve quidem illud, at eximiè cum elegans tum eruditum, suppellectilem continens raræ ac preciosam ditissimos artis Apollinæ thesauros, aded ut accuratius id intuenti è beatissimo illo pectore Hippocratis fluxisse res, sermo ab ipsis formatus Gratiis credatur. Itaque major mihi alacritas, studiumque commentandi majus injectum est, quoniam id videbam tanto jure in hoc me autore licere facere, quanto in aliorum veterum secundum Hippocratem nemine. At enim vereor, ne, quemadmodum Alexandrum Macedonem non nisi ab unico pingi Apelle, & fingi à Lyfippo fas erat, sic ego quoque Latinorum Medicorum primati CELSO parum doctus servierim interpretes. Verum ignoscent boni virium imbecillitati mearum, si parum pro tanti autoris dignitate præstitisse videbor, favebunt autem benevolo studio, quod hu-

EPISTOLA

melioribus me rebus accommodans
 parvos artis tyrones pleniore demeritus
 sum officio. Horum enim commodis
 ut quàm maxime servirem nulla mihi
 res ad sedulitatem defuit. Etsi in-
 telligo conatum hunc meum non-
 nullis superfluum esse videri editis
 nuper in lucem ante me emendatissi-
 mis Hieremiæ Brachelii, & Gulielmi
 Panthini in hunc autorem commenta-
 tionibus. Euge, bene habet. Præver-
 tit operis editionem invidia, haud
 leve (uti spes est) quantumcumque
 in eo virtutis omen. Næ isti cen-
 sores parum intelligunt materiem hic
 abundè suppetere, dignam arte & in-
 genio multorum: tum ejus esse no-
 tæ scriptorem CELSUM, ut eum
 commentari nunquam quisquam plus
 fatis possit. Jam verò quod bono-
 rum istorum me dicunt hoc scripto
 minuisse auctoritatem, id factum ne-
 go. Nusquam enim quemquam li-
 center laceffi, ubique sobriè atque
 humaniter meam sententiam rebus
 controversis interposui. Ad quam
 utique rem non defuit mihi exem-

NUNCUPATORIA.

plum virorum haud incelebrium, quo exemplo id licere me sine vituperio facere, quod illi cum gloria fecerunt putavi. Accedit illud quod reticere nullo modo possum: libentissime hinc me à complurium Neoticorum defecisse scriptioibus, quos non pudet, cum nihil ipsi pro facultate proprii ingenii cudant, aliena turpiter miscere, & ex veterum scriptis bonis nova facere non bona. Hoc, si quid à multis aliis revera differam, non tam fas est à me nunc dici, quam eruditorum hominum decerni iudicio, idque ne contumeliosus esse, aut arrogans videar, eorum secutus exemplum, qui alienos convellendo labores avarè precium laboribus statuunt suis. Sed redeundum ad CELSUM est, quem sanè miror jam inde ex tam longo aëvo interpretibus carere. GALENUM verò tot otiosis undique onerari Commentariis, autorem haud ita malè perspicuum, sed & effusissimo quodam ingenii luxu plus satis multum, ac mole (quod dicitur) laborantem sua. Quanto verò glo-

EPISTOLA

riosius fuerat, doctam illam priscæ
 que disciplinæ æmulam CELSI bre-
 viter scriptis locupletasse, neque
 aded obstictè Græcorum favisse stu-
 diis, ut nulla subinde fuerit religio
 Romanis ingeniis oppedere? Illud à
 Marco Cicerone dictum semper pro-
 bavi: Omnia Latinos invenisse me-
 liùs quàm Græcos, aut ab illis ac-
 cepta fecisse meliora. Mittò reliqua,
 vel hoc certè nomine coli CELSUM
 oportuit, quòd posthabitis *Diaele*,
Praxagora, *Herophilo*, *Asclepiade*
 idque genus superiorum temporum
 Archiatris totum penè se ad unicum
 applicuerit *Hippocratem*, quem ipse
 virum arte facundiaque dicit insignem
 & Medicinæ omnis parentem. Si-
 mileque veri est, eo ipsum magistro
 edoctum, ut cætera omnia, sic hæc
 ista quoque conservandæ sanitatis
 præcepta posteritati diligentissimè scri-
 pta reliquisse. Quò minus placet
 quod fieri hodie à multis video, fidis-
 simum hunc valetudinis aspernantibus
 custodem, & versiculos aliquot
 inconditos, scholamque nescio quam

NUNCUPATORIA.

frequentibus Salernitanam, qua vix
 scio, an quicquam in literis Medicorum
 inelegantius sit aut indoctius.
 Sed est hæc studiorum pestis optimis
 quibusque Professoribus non infre-
 quens, ut contempzione sui laborent,
 ejusdemque tanta aliquando vis fuit,
 ut vel ipsum oblitterasset *Hippocratem*,
 tanta alioqui doctrinæ fama clarum,
 nisi jamjam labefienti suppetias tulisset
 divinitus missus *Galenus*, qui sub
 obscura ejus autoris scripta subtilius
 excolens, scriptis illustravit suis, vene-
 rabiliaque hominibus seculorum om-
 nium effecit. Id exemplum mihi quo-
 que erga CELSUM usurpare volenti
 ingens incellit cupiditas ruinosum
 hunc Autorem sublevandi, proque
 suo merito sempiternæ posterorum
 consecrandi memoriæ. Delegi autem
 primum operis librum ea de causa,
 quod ad plurimos ipsum pertinere sci-
 rem, seu optima continentem præ-
 cepta tutandæ sanitatis, sine qua ni-
 hil in vita suave ne ipsis quidem esse
 Regibus potest. Ergo ut primum
 longos elucubratus labores factus mihi

* 5

EPISTOLA

voti compos visus sum , cœpi egomet
 mecum cogitare atque animo cir-
 cumspicere unde Herculem mihi ali-
 quem ἀλιξίκακον contra obrectatorum
 maledicentiam asciscerem , in eaque
 jam tum deliberatione aliquousque
 fluctuantem tua me Celsitudo Heros
 Illustrissime confirmavit commodissima
 quidem visa illa , cujus defendi patro-
 cinio , & dignitate ornari noster li-
 bellus possit. Magnæ mihi sese ratio-
 nes obtulerunt nuncupationis hujus.
 Primoque omnium obversabatur ani-
 mo ingentium recordatio beneficiorum ,
 quibus conjugis tuæ clementis-
 simæque Principis nostræ , partim
 avus fœlicis memoriæ Florentius ab
 Ecmonda , partim parens Maximilia-
 nus (ambo animis , ambo insignes
 præstantibus ausis) meum piæ recor-
 dationis parentem olim affecêre , con-
 cesso per omnem Buræ Comitatum
 Secretarii (quod vocant) officio ,
 quam equidem intuitus beneficentiam
 partium mearum duxi munusculo hoc
 literario (quando alio nequeam) ut-
 cuq; studere rependere. Quin ve-

NUNCUPATORIA.

niendum ad te potius, generosissime Princeps, qui auspiciatissimi connubii fœdere noster factus rerum Burenſium habenas, poſt fortes illos viros ipſe fortiffimus tenes, tuosque tibi cives tot tantisque beneficiis indies demereriſ, ut vel exarſerit mihi hinc animus cupiditate primitias ſtudiorum meorum Amplitudini conſecrandi tuæ. Quod inceptum eo majori voluptati tibi fore conſidebam, quo plus valere par erat officium & clientis & civis. Poſtremò haud me feſellit, quantum ornamentum vigiliis his ex præfatione ſit accèſſurum nominis tui; cujus magnificentiam nunquam æſtimare pro merito poſſum, nedum oratione conſequi. Tam enim deſunt ingenio verborum pondera, quam materiæ ingenium deeſt. Quo facilius etiam abſtinebo claritatis tuæ præconiis ſeu infinitis, deficiamque à vulgi ſententia, qui talia vehementer ſuſpicere, pauloque adulantius uſurpare hoc loco poſſet. Illud apprimè certum puto, tuas illas nobiliſſimæque familiæ tuæ virtutes adèò jam ubique terrarum ſuis florere

EPISTOLA NUNCUPATORIA.

laudibus cœpisse, ut his mea celebratio nihilo plus conciliare splendoris possit, quàm clarissimæ meridiei. Ipsæ siquidem sic sunt optimo statu, ut sublimi oratione qua caremus, nihil sint accepturæ decôris, vulgari, quæ nobis magis propria, multum videantur amissuræ. Vale patriæ decus. Tornaci Calendis Decembribus, anno post natum Christum 1557.

